INLEIDING

Beste CDA-ers,

We hebben vandaag met elkaar uitgebreid gesproken over het resultaat van de verkiezingen op 12 september.
De uitslag was voor ons een teleurstelling.

Onze partij heeft immers groot verlies geleden.
Wij voelen dat verlies allemaal
U en ik en al diegenen die dagelijks bezig zijn ons gedachtegoed uit te dragen.
Die geloven in de christendemocratie.
In de kracht van mensen.
In het voor elkaar er willen zijn.
Samen willen bouwen.

Aan u heeft het niet gelegen.
Het CDA was overal,
in alle provincies,
met alle afdelingen,
op alle straten en markten;
Overal CDA-ers die keihard aan de campagne hebben meegewerkt!
Dank voor uw grote inzet.

Evaluatie ROMBOUTS

De commissie Rombouts heeft zijn evaluatie gepresenteerd van de verkiezingen van 12 september.
Hij is er met zijn team in geslaagd in heel korte tijd een grondige analyse van de nederlaag te maken.
Hij schetst de opgave waar wij voor staan.

Ik ben het met hem eens dat wij voor we verder kunnen eerst moeten erkennen,

onderkennen,
benoemen dat wij iets niet goed hebben gedaan.
Misschien niet zo zeer om de coalitiekeuze die we in het najaar van 2010 maakten,
maar veel meer door het feit dat we nadien verzuimd hebben om met elkaar in gesprek te blijven.
Zo zegt de commissie Rombouts het.
Ik zeg het hen na.

Het CDA stond twee jaar geleden voor een lastig besluit.
Na een lange formatie met ingrijpende momenten.

Een deel van ons, zei na een integere afweging nee tegen de voorgenomen samenwerking.
Zij waren er van overtuigd dat er geen heil zat in de samenwerking met de PVV.
Anderen zeiden ja.
Ook na een integere afweging.
Vanuit de overtuiging dat het CDA haar verantwoordelijkheid voor het land kon en moest nemen.
De overtuiging van hen was net zo goed omgeven met onzekerheid en twijfel.

We kunnen de besluiten van toen niet overdoen.
De beslissingen zijn in een congres democratisch tot stand gekomen.
En toch.

Als het over overtuigingen gaat,
over dat wat een mens ten diepste raakt,
is een democratisch besluit niet het laatste woord.
Het kan zo zijn dat een democratisch proces je niet meeneemt.
Innerlijk niet overtuigt.
En je vragen en twijfel niet wegneemt.

En we zien dat de gebeurtenissen van toen hebben geleid tot diepe wonden binnen onze partij.

Ook mij als voorzitter van de Tweede Kamerfractie is het niet gelukt de tegenstellingen te overbruggen en mensen bij elkaar te brengen.

Ik heb van dichtbij gezien hoe diep de gevoelens zaten.
Hoe groot de afstand was, en hoe diep de kloof.

Ik zal er tijd in blijven steken om verbindingen te herstellen. Ik weet dat Ruth Peetoom met mij dezelfde ambitie heeft.

VUUR

In die afgelopen twee jaren is het vuur voor onze partij misschien bij u en zeker bij veel mensen thuis zwakker geworden.
Bij sommigen verdween het helemaal.

Maar tegelijkertijd zag ik dat er in die jaren bij velen een waakvlammetje is blijven branden.
Een vlammetje dat opflakkerde zodra het nieuwe zuurstof kreeg.

Die warmte voelden we bijvoorbeeld toen we gezamenlijk enthousiasme kregen dankzij het Strategisch Beraad.

Op 21 januari van dit jaar hadden we een inspirerend en hoopgevend congres in de Fabrique in Maarssen, waar Aart-Jan de Geus de toekomstvisie van onze partij presenteerde.

De visie was gegrondvest op onze uitgangspunten en vormde een fundament om op te bouwen.

Het mooie was daarbij, dat we elkaar weer op de inhoud vonden.
Op onze eigen agenda.

En tijdens de lijsttrekkerverkiezing in mei van dit jaar werd de vlam wéér aangewakkerd.
Vijf debatten hadden we in het land.
Vijf keer was de zaal te klein en de tijd te kort.
We hielden zelfs TV debatten waarin heel Nederland kon kijken naar hoe wij als CDA-ers samen een lijsttrekker verkozen.
Wel wat anders dan de geheime sessies op het partijbureau waar in het verleden de lijsttrekker werd aangewezen.
De leider van het CDA gaan we vanaf nu open kiezen.

12 SEPTEMBER

De tijd tot de verkiezingen was kort: vlak na onze lijsttrekkersverkiezing was het campagne.
We gingen met z'n allen de straat op.
Eerst nog aarzelend.
Maar gaandeweg in de campagne kregen we steeds meer positieve reacties.

Ik zag veel enthousiasme bij de afdelingen.
U heeft met vuur campagne gevoerd

Juist daarom heeft uitslag van 12 september ons allemaal teleurgesteld.
Er was weer enthousiasme. Maar zoals de commissie Rombouts heeft vastgesteld hebben de drie O's de verkiezingsuitslag bepaald.

En die teleurstelling werd nog sterker toen u de landelijke uitslag doorvertaalde naar uw lokale situatie.
Toen werden de reikwijdte van de nederlaag en de omvang van de opgave waar wij voor staan pas duidelijk.

Ook moesten we moesten afscheid nemen van een aantal Kamerleden en medewerkers.
Mirjam, dank voor je mooie woorden.

Jullie hebben allemaal je gevoelens. Maar jullie stonden er toen het moest.

Respect voor de manier waarop jullie met je soms persoonlijke teleurstelling in de afgelopen tijd zijn omgegaan.

Jullie zijn een voorbeeld voor het CDA en een voorbeeld voor de politiek in Nederland. Ik dank jullie voor de samenwerking en ik wens jullie alle goeds.

De verkiezingsnederlaag zal er ook toe leiden dat wij de komende jaren in de oppositie zullen komen.
Dat betekent dat wij binnenkort ook afscheid zullen moeten nemen van onze bewindsliedenploeg.

Maxime, jij en je team vervulden een opdracht waar veel andere partijen in 2010 voor bedankten.
Jullie hielden ons land op koers in tijden van crisis.
En jullie brachten veel meer tot stand dan we soms zelf beseften. Dank voor jullie belangrijke werk.

UITRUILCOALITIE

Binnen afzienbare tijd komt er een nieuw kabinet op het bordes.
Zonder CDA ers, en dit keer dus ook naar ik aanneem zonder CDA-congres.
Een kabinet bestaande uit VVD en PvdA.
Deze partijen hebben een grote verantwoordelijkheid.

Rutte en Samsom lijken nu al gelukkig met hun 'uitruil-coalitie'.
Een coalitie waar de PvdA wegkijkt als de VVD 1 miljard op ontwikkelingssamenwerking wil bezuinigen.
En waar de VVD wegkijkt als de PvdA mensen die net een hypotheek hebben gesloten hun laatste zekerheid ontneemt.
Maar het wegkijken ontslaat hun niet van hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de besluiten die ze gaan nemen.

Een coalitie waarin de een de markt groter maakt en de ander de staat brengt het initiatief van burgers in de knel.
Als wij niet opletten blijft de samenleving verweesd achter.
Want we weten nu al: met dit Kabinet is de middenklasse de klos!

Wij CDA'ers, wij geloven dat Nederland een beter land wordt als er oog en oor is voor wat bij mensen leeft.
Als er ruimte is voor initiatief
en respect voor elkaar voorop staat.

En ik zie een CDA voor mij dat oppositie voeren ziet als een kans.

Oppositie voeren niet door nee te zeggen tegen een kabinet,
maar vooral door ja zeggen tegen onze eigen ideeën.

Met een nieuwe lijst
met nieuwe mensen
met een nieuw CDA.

Ton Rombouts vroeg u vanochtend achter de partijleider te gaan staan.
Ik zeg u hier: ik zal voor Ú staan.

EEN NIEUW CDA

Ik zie een CDA met een sociaal hart.
Dat mensen oproept hun talenten te benutten, en oog te hebben voor elkaar.
Zorg voor elkaar boven eigenbelang
Werk boven inkomen.
Matigheid boven verspilling.

Ik zie een nieuw CDA voor mij waar de C geen letter is maar een houding.
Onze oprichters hebben een CDA gebouwd op basis van vier begrippen: Publieke gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, rentmeesterschap, solidariteit.

Die begrippen vormen voor hen de vier pijlers van het CDA.
In het besef dat onze bron te mooi is maar ook te kwetsbaar, om er politiek mee te polariseren.

Dát is vanaf het begin onze invulling geweest van het begrip Christen Democratie.
Een CDA-er vraagt je niet naar je geloof, wel naar je houding in de samenleving.
Het maakt niet uit of je Christen bent, Moslim, Joods of niet gelovig. Het maakt niet uit of je man bent of vrouw, zwart of wit, hetero of homo.
Het CDA biedt iedereen hetzelfde maar vraagt ook van iedereen hetzelfde.

Ik zie een nieuw CDA,
Één partij, in talloze regio's.
Verscheidenheid in noord, zuid, oost, en west als kracht, en niet als ballast.

U in de regio's weet wat de mensen bezig houdt.
Weet wat de zorgen en wensen zijn.
U kent de mensen naar wie wij willen luisteren.

De menselijke maat is onze maat!
De lokale maat past het best!

De lokale agenda heeft prioriteit!
En die lokale agenda moeten we omzetten naar wat Leon Frissen noemt een activistische agenda.
Hij wijst daarbij op de nieuwe lokale partijen,
die vaak vanuit de lokale agenda ontstaan.

En waar we veel van kunnen leren,
omdat zij heel goed verstaan wat onder mensen leeft.

Deze week kwam een aantal CDA afdelingen met hun lokale initiatieven bij mij langs.
Mijn boodschap aan hen is:
zoek de mogelijkheden en pak de kansen.
Samen maken wij het CDA.

En als het u in het land lukt om die lokale agenda op te pakken,
dan is dat het nieuwe CDA.
Dan bent u het nieuwe CDA.

Waarin niet Den Haag maatgevend is,

maar u dat bent!

Lokaal verankerd, landelijk verenigd
Lokaal verankerd
Want het is de lokale maat die het beste past.
Landelijk verenigd
Want het zijn onze uitgangspunten die ons binden.

SLOT

Dat is het nieuwe CDA dat ik voor me zie.
Waar ik met u aan wil bouwen.
We hebben nog iets meer dan 500 dagen tot de gemeenteraadsverkiezingen.

500 dagen om een campagne te bouwen.
Vrijwilligers te activeren,
Programma's te schrijven,
En vooral: heel veel kiezers ons verhaal te vertellen!

Onze kracht zit meer dan ooit in de regio's waar onze mensen dagelijks bezig zijn om dicht bij mensen problemen op te lossen.

We weten: op dit moment staat de concurrentie voor.
De PvdA en de VVD staan op het punt hun beleid over het land uit te rollen.

Het CDA is kleiner in de Kamer,
maar er is niet minder CDA in het land.

Het is nu tijd om de drie O's te gaan veranderen. Laten we dat doen met drie v's:

Vereend, vastberaden en met vertrouwen in de toekomst van ons land en van het CDA.

Wij zijn er voor u met de gemeenteraadsverkiezingen.

Wij gaan het land in.

Wij komen naar u toe.

Vanaf vandaag.

Vanaf nu.